

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Inserat: do 9 pett vrtst á 1 D, od 10–15 pett vrtst á 1 D 50 n, večji inserati pett vrtst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici pett vrtst 3 D; poroke, zaročki velikost 15 vrtst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inserat davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prilidno. — Telefon št. 304.

Uradništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L nadstropje
Telefon št. 34.

Doprino spremja je podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vraca.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—
v Inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1.25
Poština plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:	V Jugoslaviji		
	v Ljubljani	po pošti	v Inozemstvo
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročna doplačati.
Novi naročniki naj poslajo v prvih naročnino vedno **po naknadni**.
Na samo pismena naročila brez poslatne denarja se ne moremo ozirati.

PISMO IZ PRAGE.

Nemško zavlačevanje rešitve narodnostnega vprašanja. — 100 milijonov kredita za nezaposlene. — Proračunska razprava.

19. novembra.

Narodnostno vprašanje in njegovo reševanje pri nas stalno ni po volji opozicijskih življiv, v glavnem seveda Nemcem, zato pa zlorabijo to vprašanje za svoje juriše. Med te treba prijeti tudi predlog poslanca dr. Czecha za ustanovitev odseka, ki bi se bavil z narodnostnimi vprašanjami, kar je zbudilo v zbornici in v široki javnosti več zanimanja nego ga je sploh zaslužil. Razvzen tega se imata predlagatelj zahvaliti dobrohotnosti zborničnega predsedstva, da je prišel ta predlog sploh pred njen forum, ker formalno ni odgovarjal poslovnemu redu. Prvotno se je glasilo: »Izvoli naj se 24 členski odsek, kateremu se naloži, da izdela načrt zakona o ureditvi narodnostnih razmer in zlasti o pravnem stanju narodnosti, živečih v državi, ter da se ta predlog poda zbornici tekom treh mesecev.«

Predlog sam je bil nemogoč že zaradi tega, ker po našem poslovnem redu odseki lahko razpravljajo o zakonskih načrtih, ne morejo jih pa šele izdelovati. Gotovo je to karakteristično, da je zbornični podpredsednik dr. Czech in ž njim 177 poslancev opozicije podalo ta predlog, ne da bi se prepričalo, ali je v skladu s poslovnim redom. Predsedstvo ga bi sploh ne smelo pripustiti, ker je v navskriju s poslovnim redom. Postopalo pa je zelo liberalno in ga pripustilo z omejnim besedilom, tako da je iz vsega Czechovskega predloga ostal le še predlog za ustanovitev 24 členskega odseka, ki bi se bavil z narodnostnim vprašanjem. Tako je delokrog odseka označen precej široko pa nedoločno. Sicer pa je tu cela vrsta odsekov, skozi katere mora iti vsak predlog in opozicija ima v vseh svoje zastopstvo, pa tudi praksa nam dokazuje, da ako se čuti opozicija v narodnih interesih kje zadeato, se o stvari razpravlja z dotičnega narodnostnega stališča. Tudi je jasno, da bi bilo uresničenje Czechovega predloga čisto odveč, do katerega naziranja je prišla tudi večina zbornice. Predlog je bil odklonjen s 133 glasovi proti 82, tako za predlog niso glasovali niti vsi oni, ki so ga podpisali. Ko je bil naznanjen izid glasovanja, so nemški socialni demokratje začeli ropotati in pridružili so se jim nem. nacionalisti. V poslanski zbornici je bila končana tudi razprava o zakonu glede odredb pro-

ti nezaposlenosti, v katero svrhu je dovoljen kredit 100 milijonov in vladna predloga je bila gladko odglasovana.

Senat se je v preteklem tednu pečal z vladnimi izjavami. Debate so potekale mirno, razven izjem s strani ludovcem, katerim je pri zaključku debate primerno odgovoril senator dr. Šoukup: »Smo in hočemo ostati s Slovaki jeden narod, ne jemljemo jih nujno vere, marveč hočemo, da bi bila ta vera oproščena javnih viharjev in bojev, da bi postala sveta stvar vsakega posameznika. O avtonomiji Slovaške ne moremo razpravljati, ker bi bila to madžarska avtonomija.«

Govorniki so večinoma priznavali, da pomenja vladni program korak h konsolidaciji, k zagotovitvi reda in miru, k možnosti plodnega dela ter splošne gotovosti ter so se izrekali vseskozi za program in obljubili vladni lojalno podporo.

Najblžja točka programa v zbornici je državni proračun, ki je bil v proračunskega odseku že obdelan in se je že tudi razprava o njem v poslanski zbornici pričela 16. t. m. Do konca tega tedna je bila debata splošna, prihodnji teden prične špecialna, ki se bo vršila po politični, finančni, kulturni in gospodarski skupini. Do glasovanja pride po tej disposiciji 29. t. m. Proračun se nato izroči senatu, ki ga reši do 20. decembra. V predhodični kampanji se ima dognati še 20 terminiranih zakonov, med njimi zakon o lastnem vodstvu računov v državnih podjetjih, zakon o davku na premog, zakon o stavbenem gibanju itd.

J. K. S.

NENAVADNI ULIČNI NASTOP POSLANCA.

— Beograd, 20. novembra. (Izv.) Posl. Momčilo Ivanič je včeraj dosegel šetal po glavnih ulicah s Stojanom Protičem. V kneza Mihailovi ulici je Ivanič zagledal nekega profesorja. Nenadoma je stopil k njemu, potegnil iz žepa revolver, zahtevaloč, da naj mu profesor takoj donese vrne. Profesor je zatrjeval, da mu ničesar ne dolguje in da nima ničesar njegovega, toda poslanec je še vedno držal revolver nad njim. Ker se je okoli obeh zbrala velika množica, je Momčilo Ivanič nato mirno odšel. Zatrjujejo, da gre tu za neko zelo kompromitirajoča pisma, ki naj bi jih hrnali napadeni profesor.

M. Z.:

„Živi mrtvec“.
(K uprizoritvi na našem odru.)
(Konec)

Šest kot propalca Protasov se je z veliko vremeno podal v vlogo in jo je predelal z očividno želesno marljivostjo. A kaj je s Šestom? Zakaj imam prijeto tolkokrat čut, da vstvarja zgoli od zunaj na znotraj, da je njegova igra vosten sestavljen mozaik iz plodnih premišljevanj, narekovanih mu po razumu. Morda si nevede in prerađa da sugerirati po igri tega ali onega velikega igralca in ga nevede ponaša v vnanjosti? To pa dela vtiš kopije, ne lastnega vstvarjanja. Tak moment je bilo zame na primer to, da je Šest skoro vedno nosil glavo nagnjeno na stran. In s trdrovratnostjo (če smem rabiti ta izraz, ko je vrat bil vpognjen), da sem si mislim: Zakaj je to potreba? Kje neki je to videl? Zaslubi pa vse priznanje za svojo iskreno vmeno.

Juvanova me je v vlogi ciganke presenetila s svojim čednjim pevskim glasom. Njena lepa igra je nekoliko izgubila na iluziji, ker bi bilo zato vlogo želitevitke, kakor mačka elastične deklince in ne polnorazvito ženo, četudi je prijetne zunajnosti.

Rogozova je mater Protasova, fino starejša doma, igrala tako, kako lepo in naravno. Tudi svoje vrste odkritje, ker takih vlog pri nas še ni imela. Drugo mater, Ano Pavlovno, je Rakarjeva tudi zelo dostojno igrala. Malce finejša bi še smela biti v tonu.

Kaj se da, če se režiser hoče in zavzeti, napraviti Iz Gregorina. Je čudovito in zanji ter za nas jako razveseljivo. Predstavljal je aristokrata Karenina tako mirno in elegantno, govoril tako lepo mezza voce, da zaslubi za to prav posebno spoštovanje. Nihče ne bi bil misil, da je to isti Gregorin, ki je bil v »R. U. R.« tako neverjeten in nevžiten. Njega sem se posebno veselil, ker vidim, da bo, če nadaljuje na tej poti, postal še močen steber naše drame. Samo zanimalje režiserjev naj mu vedno cvete.

Juvanova me je v vlogi ciganke presenetila s svojim čednjim pevskim glasom. Njena lepa igra je nekoliko izgubila na iluziji, ker bi bilo zato vlogo želitevitke, kakor mačka elastične deklince in ne polnorazvito ženo, četudi je prijetne zunajnosti.

Rogozova je mater Protasova, fino starejša doma, igrala tako, kako lepo in naravno. Tudi svoje vrste odkritje, ker takih vlog pri nas še ni imela. Drugo mater, Ano Pavlovno, je Rakarjeva tudi zelo dostojno igrala. Malce finejša bi še smela biti v tonu.

Akcija Hrvatskega bloka.

PRIHOD HRVATSKIH POSLANCEV V BEOGRAD. — RADICEVCI PRIČNO POGAJANJA Z OPONICIJO IN INTELEKTUALCI V ZEMUNU.

—

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Včeraj so imeli voditelji opozicije dalje razgovore zaradi ustanovitve parlamentarnega opozicijskega bloka, ki naj bi v imenu opozicije vodil sporazumno pogajanje z zastopniki Hrvatskega bloka. Med opozicijo in levim krom demokratske stranke vzdržuje po poročilu »Tribune« stalne vezi posl. Pavle Angelič. Radičevci pridejo v sredo ali četrtek v Zemun. Za njo se že pripravljena stanovanja. Razgovorov z Radičevci se udeleže poleg zastopnikov opozicije še Stojan Protič, Ljuba Davidović in dr. Vojko Veljković z demokratsko parlamentarno levico in v imenu srbskih intelektualcev dr. Božidar Marković in Milan Grol. Opozicija je prepričana, da je prihod Hrvatskega bloka gotova stvar in da se najde način za strmolagljene sedanjega vladnega režima. Razmotrovajo se tudi že kombinacije glede sestave nove vlade, ko bi prišel za to ugodni trenotek.

— Beograd, 21. novembra. (Izv.) V demokratskih krogih, posebno v onih srbskih, živahnje komentirajo prihod Radičevcev v Zemun. Nekateri skušajo iz tega izkonstruirati nezadovoljstvo Srbijancev, ker Radič prihaja le v Zemun, v skrajno točko njegove pred leti za-

snovane hrvatske republike in ne v jugoslovensko prestolico.

— Beograd, 21. novembra. (Izv.) V parlamentarnih krogih je razširjena informacija, da se pristaši zemljoradniškega kluba, ki so se udeležili banjaluškega kongresa, živahnje zanimali za akcijo Hrvatskega bloka, razmotrovajo kooperacijo zemljoradnikov s Hrvatskim blokom in kombinacijo nove vlade. Zemljoradniki že prihoda Hrvatskega bloka v Beograd v interesu države in hrvatskega naroda. V parlamentarnih krogih je vzbudilo veliko pozornost potovanje enega voditeljev zemljoradnikov poslanca dr. Uroša Stajića v Zagreb. Ta je skupščil tam priti v kontakt s politiki Hrvatskega bloka.

— Beograd, 21. novembra. (Izv.)

Parlamentarna opozicija je prejela zanesljiva poročila o konferenci Hrvatskega bloka. Hrvatski blok je definitivno sklenil, da imajo vsi poslanci bloka v prvih dneh tega tedna odpotovati v Beograd. Sklepom Hrvatskega bloka sta bila nasprotna samo dva frankovca.

— Zagreb, 21. novembra. (Izv.)

Beograd je včeraj dospel bivši minister

in poslanec Hrvatskega bloka dr. Gjuro Šurmin in spremstvu bivšega hrvatskega bana dr. Tomljenovića.

Orijentska mirovna konferenca.

OTVORITEV KONFERENCE. — POZDRAVNI GOVOR ŠVICARSKEGA DELEGATA. — GOVOR IZMET PAŠE O CIVILIZIRANI TURČIJI.

—

Lausanne, 20. nov. (Havas) Razgovor treh ministrov v Territetu je na delegacije napravljen ugoden učinek. Pričakujejo, da nastopi med zavezniki splošen sporazum. Ministri se razmotriči britanski memorandum, ki naj bi končno prinesla začlenjeni svetovni mir. Konferenco je otvoril s kratkim pozdravnim govorom v imenu Svete zvezne predsednika Ha ha n. V svojem pozdravnem govoru se je najprej zahvalil za Švicarsko izkazano čast, omenjujoč veliko važnost konference, ki naj bi končno prinesla začlenjeni svetovni mir. Konferenco ima analog, da likvidira vse vojne probleme. Želi popolnih uspehov konferenci. Končno je zaključil svoj govor z apelom na zastopnike: »V Vaših rokah je na tej konferenci usoda držav in narodov. Vaša odgovornost je velika. Znamo pa tudi, da leži izvor vseh spornih problemov daleč nazaj v preteklih stoletjih. Tri problemi, kakor nas uči zgodovina, so vedno vplivali na usodo narodov. Je pa tudi dejstvo, da je danes bolj kakor kdaj vsak narod navezan drug na drugega in je tedaj upravičeno upanje, da prinesejo vsem od-

— Lausanna, 20. nov. (Izv.) V gledališču je bila danes ob 17.30 otvorena na oficijelni način orientска mirovna konferenca. Otvoritev je bila skromna. Mize so pogrnjene s črnim suknom. Otvoriti so prisostvovali nekateri ugledni meščani. Konferenco je otvoril s kratkim pozdravnim govorom v imenu Švice zvezni predsednik Ha ha n. V svojem pozdravnem govoru se je najprej zahvalil za Švicarsko izkazano čast, omenjujoč veliko važnost konference, ki naj bi končno prinesla začlenjeni svetovni mir. Konferenco ima analog, da likvidira vse vojne probleme. Želi popolnih uspehov konferenci. Končno je zaključil svoj govor z apelom na zastopnike: »V Vaših rokah je na tej konferenci usoda držav in narodov. Vaša odgovornost je velika. Znamo pa tudi, da leži izvor vseh spornih problemov daleč nazaj v preteklih stoletjih. Tri problemi, kakor nas uči zgodovina, so vedno vplivali na usodo narodov. Je pa tudi dejstvo, da je danes bolj kakor kdaj vsak narod navezan drug na drugega in je tedaj upravičeno upanje, da prinesejo vsem od-

— Pariz, 20. nov. (Havas) »Petit Parisien« javlja iz Lausanne: Poincaré je izjavil, da prisostvuje otvoriti konferenco kot običajen opazovalec. Vnaprej že vidl, da se bo delo zelo zavleklo, upa pa, da se konferenca lahko zaključi tekmo v meseca. Mussolini napravil je napram zastopnikom tiska izjavil, da realizacija enotne fronte zaveznikov ne le potrebuje napram Turkom, ampak tudi naproti Nemčiji. Tudi v stališču zavrstili mali antanti jo potrebujejo, da je potreben sporazum, kajti nujno je, da končno tvorimo skupnost in prenehamo voditi tri različne politike.

Gorjupova je bila zelo ljubka in naravna kot Ljiljana sestra Saša. Pravala mlada ruska deklica. In prisrčna. Bi se ob vestnem navajanju po režiserju tudi še dalo marsikaj napraviti iz njene igranje vobče.

Skrbinšek je dal knezu Abrežkovu krasno masko distingiranega starejšega aristokrata. V glasu je nekoliko preveč forsiral organ izkušenega in mirnega kneza. Nekaj manj bi bilo več; kajti tako je glas postal včasih nekako »salbungsvolle«, kakor pri župniku, ki prihaja kot prijateljski svetovalec v rodino. Prepatetičen, preveč iz globine telesa. Neglede na to je bil v svoji umerjenosti tako dober.

Kabinetno figuro je v 7. sliki podal Kralj s svojim zapitim ženjenjem Ivanom Petičem. Njegov »Je še prezgozdaj in gesta pri tem, ko vedno zopet odloži revolver, s katerim se bo vajstrelil, je danes še popularen po vsej Ljubljani. Bil je velik v tej malih vlogi. Omenjam še Lipahovega sodnika. Daljše Pluta in Železnika. Tudi Terčičev starci cigan je omenit: ye vreden radi cigansko zavijajoče go-

vorce. Sploh so pa vsi tekmovali v priči dobri predstavi.

POLITIČNE VESTI.

= Iz diplomaticne službe. Iz Beograda javljajo, da je včeraj odpotoval novoimenovani tajnik za dunajsko poslaništvo dr. Aleksander Bodni svoje službeno mesto. Prvi tajnik poslaništva v Rimu Vladimir Martinović je došel v Beograd. Tajnik zunanjega ministrstva Boža Stojanović je imenovan za tajnika pri belgijskem poslaništvu.

= Poincaré proti negativni politiki.

Poincaré je imel v francoski zbornici velik govor, v katerem je zavzemal seveda prvo mesto razmerje do Nemčije. Poincaré je rekel, da nemška plačila znašajo nekoliko milijard, dočim je Francija na račun reparacij izdala 90 milijard. Ni nam potreba iskat vzkrov za padec marke v versalski pogodbi, kajti glavni vzrok za nemški finančni polom je nered v nemškem proračunu, katerega je Nemčija hotela ali pa vsaj trpela. Gotovo je, da so tudi drugi vzkrovki pospešili padec marke. Nemška trgovska bilanca nazadnje izkazuje veliki deficit, toda dokler ne bo funkcionalna kontrola, katero je zahtevala reparacijska komisija, ne bomo dobili polnega vpogleda v prave razmere. Številke v izvozu so naznane za manjše, Nemčija pa je nasproti teme uvozila polno stvari, ki za njeno eksistenco niso baš potrebne. Vse to vodi do mnenja, da je Nemčija sama največ kriva na sedanjem svojem položaju. Ministrski predsednik je nadalje izjavil: Priznavam, da imata gg. Lousheur in Blum prav, ko pravita, da Nemčija danes svojih dolgov ne more plačati s svojim lastnim denarjem. Pa tudi druge dežele ne morejo svojih dolgov plačati v svoji gotovini. Dolg Nemčije pa se lahko poravnava na ta način, da si Nemčija pre-skribe denar v inozemstvu. Ali je to mogoče? Gotovo, ako spravi svoje finance v red. Nemčija lahko plača s stvarnimi oddajami in z delom in ta način plačevanja bi nemški državi prinesel samo koristi. Pred nami stoji Anglija, ki nam je vedno govorila: »Glejte Nemčijo, ki je zlonjena!« To je negativna politika, katere ne moremo več nadaljevati. Debata o splošni politiki francoske vlade se je na Poincaréjevo željo preložila za en mesec. Francija pa gleda vendarle z zaupanjem v bodočnost klub sedanjemu splošno negotovemu položaju. Pri razpravi o trgovskem proračunu je trgovski minister Tior povedal, da je tekom prvih 9 mesecov t. l. ekspor tovarniških izdelkov presegel Import za 6218 milijonov frankov. Nastopni mesec se zaključilo še ugodnejše. S pojavom je omenjal obnovno delo na severnem premogovnem ozemlju in delo kmetov, ki zelo uspešno pomagajo, da se zboljša položaj. Z zaupanjem smemo gledati na prihodnje leto 1923., je vzhliknil minister Tior. »Francija ne stoji pred kako grozeči ali kritično, pač pa pred težavnou situacijo. Vendar ima zaupanje v svojo bodočnost. Preprican je, da z delom svoje industrije, trgovine in s pomočjo svojega devilstva premaga vse težkoče.«

= V madžarskem parlamentu. V četrtek je bil sklican madžarski parlament. Že začetek se je bil nenavadni. Pri vhodu so stali vojaki in do 10. dopoldne niso pustili nikogar v dvoran. Ko se je začela seja, so se začeli poslanci takoj prepirati in zmerjati, tako da je bila seja takoj prekinjena. Opozicija je očitala vladu korporaciju in druge lepe lastnosti, vladna skupina pa je kričala, da ima opozicijo predolge prste.

= Centralizacija sovjetske Rusije. Glavni organ sovjetrov »Izvestija« je pribolj članek, v katerem vprašuje merodajne osebe malih federativnih republik, kakšno je njihovo mišljenje glede spojitev teh republik z Rusijo. Kot znano, je vladna republike Daljnega vzhoda že izrazila željo združiti se z Moskvo. Predsednik sovjeta narodnih komisarjev beloruske republike je pa predložil, naj se združijo vse sovjetske republike. V to svrhu naj bi bil organiziran osrednji izvrševalni komisariat. Čigar odredbi bi bile obvezne za vse republike.

= Kemalisti zapirajo komuniste. Pariski listi poročajo, da so kemalisti pred nekaj dnevi aretirali 200 turških komunistov in 20 izmed njih obdelzili vleizdajstva. Ta čin je vzbudil v Moskvi veliko vzneviri, in kakor trdi »New York Herald«, je mogoče, da bi odpadla moralna podpora s strani Rusov Turkom na konferenci v Lausanni. »Pravda« pravi, da utegnejo na ta način kemalisti izgubiti vse plodove svoje zmage ter degenerirajo v imperialiste, kakor se je zgodilo to Mladoturkom, ki so pričeli jako dobro, pa so končno padli v sužnost nemškega imperijalizma.

= »Der Tiroler« — ovaden. Iz Bolcana poročajo, da je nemški list »Der Tiroler« pribolj pred par dnevi uvodni članek, v katerem je odkrito označil nemški značaj Tirolske, ki je prišla pod Italijo, kateri sega od Salorn na Brennerja, je pa italijanske narodnosti konec pri Salornu. Italijani, ki so prišli zadnje čase med Nemcem, so ta članek zelo živahnno komentirali in se šli nemudoma pritožiti na kvesturo v Bolcanu, kjer so se delali zelo ogorčene in so razlagali, da ta članek huiška k sovraštvu proti njim, na kar je kvestor list »Der Tiroler« ovadil državnemu pravdništvu.

= Romunija solidarna z zaveznikom. Iz Bukarešte poročajo, da je zunanj minister Duca informiral ministrski svet o masakri na krščanskem prebivalstvu v Carigradu. Izjavil je, da so zvezne vlade sklenili zaščititi begunce pred turškimi izgredi. Romunska vlada je sklenila udeležiti se humanitarne akcije zaveznikom in poslati pred Carigrad bojne ladje, ki naj bi ščitile krščansko prebivalstvo. Glede obojenih grških ministrov je vlada pripravljena pridružiti se zaveznikom, v slučaju da bi oni protestirali proti smrtni kazni.

GOSPODARSTVO.

= g Novosadska blagovna borza 20. novembra. Novi Sad, 20. nov. (Izv.) Cene v dinarjih: Pšenica baška 397.50 do 400, ječmen baška 262.50, oves baški 262.50, koruza baška 170 do 200, fižol beli 350, moka pšenična baška »O« 569.50 do 575, »Z« 542.50 do 550, »G« 517.50, banatska »O« 557.50, otrobi 162.50.

= Zagrebski žitni trg. Zagreb, 20. novembra. Cene v kronah — po 100 kg, postavno Bačka notirajo: pšenica (okoli 76 do 77 kg) 1600 do 1630, koruza romunska starra 1380 do 1420, nova umetno sušena 1100 do 1150, v storžih 500 do 520, rž (71 do 72 kg) 1400 do 1500, ječmen za pivo 1500, za krmno 1400 do 1500, oves 1050, 1150, fižol pisani 1400 do 1500, beli 1400 do 1500, moka pšenična »O« 2350 do 2400, »Z« 2250 do 2300, »G« 2150 do 2000, za krmno 110 do 115, otrobi drobn 750 do 800, debeli 850. — Tendenca neizprenemljena. Promet znan.

= Tržne cene v Mariboru. Novo izdani tržni cenik izkazuje znižanje cen pri mesu povprečno za 1 dinar. I. goveje meso veja 56 K (s pripomo, da prvočvrstega mesa že dolgo ni več za nadrobeno prodajo), II. vrstno goveje mesto veja 52 K, III. vrstno 44 do 48 K, teleinina 64 K, svinjina 80 do 90 K, salo 100 do 120 K, črevna mast 90 K, prava mast 130 K, sveža slanina 100 do 112 K, prekajena svinjina 124 K, prekajeno mesto 112 do 128 K, konjsko mesto I. 16, II. 12 K. Cene usnju so ostale skoro iste, čeprav cene kožam že več mesecov padajo. V ostalem ceniku je najti malo razlik od prejšnjega cenika. V gostilnah in kavarnah so cene ostale še vedno iste kakor so bile pred meseci ob času na slabše valute in največje draginje. Policijski komisariat je sicer pozval gostilnike in kavarnarje, ampak to je bilo saj doslej tudi vse, kar ima Maribor pokazati na uspehih o pobijanju draginje po gostilnah in kavarnah. Tudi glede cen mesa je cena znižala le konkurenca v občinskih mesnic. Pri trgovcih in manufakturi je pričela vplivati konkurenca ljudske oblačilnice.

= g Ustne kupne pogodbe. Delegacija ministrstva finanč objavlja uradno: Tudi ustne kupne pogodbe o nepremičninah se morajo prijaviti davčnemu uradu v roku 15 dñi, določenem v čl. 131 taksnega in pristolbinskega pravilnika (Ur. list 104 1921). Prekoračenje tega roka ima za posledico kazen v petkratnem iznosu redne takse.

= g Češkoslovaško-švedsko društvo. Iz Stockholma poročajo, da se je ustanovilo tam češkoslovaško-švedsko društvo, katero hoče gojiti ozke zvezze med obema državama na polju znanosti, umetnosti in trgovine ter namerava v to svrhu poučevati Slovence o češkoslovaških razmerah. Društvo bo prerajalo predavanja, Izložbe in koncerte ter bo podajalo potrebne informacije Švedom, ki bi hoteli potovati na Češkoslovaško.

= g Bombaž. Iz Ljubljana poročajo, da je bilo predloženo četrto uradno poročilo, ki naznanja pridelana bombaž do 31. oktobra 8.140.000 bal proti 6.646.000 bal v istem času lanskega leta. V Zedinjenih državah se zelo povprašuje po bombažu in predilnicu imajo polno delo. Položaj na jugu je raditega trden. Pričakuje se, da bodo cene bombaž nadalje raste, in kakor se seže, se odtegnejo mnogi bombažarji tržišču, dokler ne nastopijo višje cene.

= g Uvoz za trgovino in prevoze v Newyorku. V Newyorku se je ustanovil urad, ki daje vsem osebam, katere bi prisile v Newyork po trgovskih poslih, vse potrebne informacije. Urad je osobito na razpolago zastopnikom bank, korporacij, institucij itd. ki gredo v Newyork v svrhu vzpostavljive trgovske odnosa z tukajšnjimi podjetji. Naslov urada je: Board of Trade and Transportation, Newyork, 41 Park Row.

= g Avtomobili. Od 12.5 milijonov avtomobilov, kolikor jih je na vsem svetu se jih vozi 83% t. j. okroglo 10.5 milijonov samo v Zedinjenih državah. V državah Kalifornija, Jova, Južna Dakota in Nebraska pride na vsakih pet ljudi 1 avtomobil. Avtomobilska industrija je za gospodarsko življenje Amerike izrednega pomena, ker stoji s 24 milijoni delavcev in nameščenec na tretjem mestu industrije. Letna producija avtomovil je znašala 1921. leta 1.6 mil. 1.5 mil. avtomov se uporablja za osebni promet, drugi pa za prevažanje blaga. Nerazmerno mal primeri z domačo porabo je Izvor avtomobilov, ki znaša 40.000 vozov, in je določen v prvi vrsti za Meksiko, Kanado in Avstralijo.

= g Ljulin — akcioner. »Chicago Tribune« poroča iz Moskve, da je sovjetska vlada dala ameriški delniški družbi Sidney Chilman koncesijo za izdelovanje oblike. Naloge te družbe obstola v tem, da nakupi material, stroje, v dobi kredit za izdelovanje oblike z 8% dividendami, ki jih dobi Amerika v dolarjih. Ljulin sam je kupil dve akciji in jih lastnorodno poslal v Newyork.

Julijska krajina.

= Razkol v Istri. »Stara naša Sloga« poroča: Naše narodne vrste so se razobile. Vsa naša prizadevanja, da bi se spor, ki je nastal med skupino ljudi okoli »Pučkega prijatelja« in našega političnega društva »Edinstvo«, rešil mirnim potom, so ostala brezuspešna. Radi nepopustljivosti nove stranke okoli »Pučkega prijatelja«, ki je hotel na vsak način razkol, smo razcepili na dva tabora. Mi z njim nismo mogli iti, ker stojimo na stališču absolutnega narodnega jedinstva brez drugih nepotrebnih primes. V prihodnji številki obrazloži »Naša Sloga« obširno, kako in zakaj je nastal v Istri razkol.

= Ladjevalci v Trstu pri Sv. Marku in pri Sv. Roku se menda res zavrtita do konca t. l. Ravnateljstvo ladjevalnic je te dni sporočilo svojim uradnikom, da bodo z 31. decembrom odpuščeni, ako do tja ne pride do sprejetja zakonskega načrta De Virto, ker tako ostanejo ladjevalnice brez dela in se bodo morale zavrtiti. V Rimu se nahaja odpolanstvo, ki je predočilo vladni strasne posledice, ki bi jih provzročila zahtevitev ladjevalnic. Trst pričakuje, da mu bo vladna pomagala.

Kultura.

REPETOAR NARODNEGLEDA-LIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sreda 22. nov. Živi mrtvec Red A. Četrtek 23. nov. R. U. R. Izv. Petek 24. nov. Jack Straw Red D. Sobota 25. nov. Picha Red E. Nedelja 26. nov. ob 3. pop. Krojaček junakež Izven. Nedelja 26. nov. ob 8. zvečer Živi mrtvec Izven. Ponедeljek 27. nov. R. U. R. Red C. Torek 28. nov. Zaprt.

OPERA:

Sreda 22. nov. Tajnost Red D. Četrtek 23. nov. Jenifa Red B. Petek 24. nov. Zaprt. Sobota 25. nov. Prodana nevesta Red C. Nedelja 26. nov. Butterfly. Gostovanje g. Ade Poljakove. Izven. Ponедeljek 27. nov. Zaprt. Izven. Torek 28. nov. Seviliški brivec Red A.

* * *

= Opera »CARMEN«. Od Gounoda do Bizeta je en korak, lahko bi celo rekli, da je slednji takoreč nadaljevanje prvega; zlasti dokazujejo to Bizetove opere: Iskater biserov, Deklica iz Perita, Djamilie in še bolj glasba Doudetovi »L'Arlesiana«. Toda tu je opažen Wagnerjev stlini vpliv »Carmen«, ena izmed najuspešnejših oper vseh časov je, tako pravijo vsaj nemški kritiki vsled svoje dramatične poglibitve najbližji Wagnerjevi epohalni šoli. To tako divje strastno snov je Bizet komponiral s svojo srčno krvjo. Prav posebno mu je udalo tu neposredno mešati veselo glasbo s temno, grozopolno, kar izrazito kažejo zlasti zadnji prizori opere. Nedvonom je snov te opere in je glasba silno dejstvovala na italijanske veriste; primerjaj »Cavalleria rusticana«, »Bajazzo« itd. Imel sem priliko videti »Carmen« že dokalik. Ogrle me je dostikrat bolj, kakor danes. Celotna »Tirerijeva« (Carmen) se mi je zdela nekanci na svoja. Manjkaljo li je običajne živahnosti v igri in petju. Vendar je bila v zadnjem aktu na svojem običajnem vrhuncu. Morda je bil medleši igre kriv njen partner, g. Sovilski (José) ki je v igri do zadnjega akta neresnič, neokreten, ki mu kar verjeti ne more, da to res čuti, kar poje. V zadnjem aktu pa je bil v svojem gnjevnu presenetljivo izrazit in naravnost vzoren, resničen. G. Cvejš je bil igralski nenavadno srečen. Vstopno pesem je z igro ilustriral čedno, bil je celo aklimirani pri odprtih sceni vendar njegov način izgovarjanja vokalov »a« in »e«, povdaran in opetovan, za nobeno ceno ne gre. To je že manjša pri njem, in kaže kakor da nima ni volje, ni sile, da bi sezadostno kontroliral ter skušal ta nedostikrat odpraviti. Nova za nas je bila ta večer g. Kattnerjeva (Micaela), ki se sme pristejeti pevkam višje kategorije in je mestoma celo vzorna. Njeno prepogost in ne vsikdar na mestu naraščanje tona semtermat moti in ji celo ne dopušča dovolj hitro razviti silo svetega glasusa, kadar bi bilo potrebno. V igri je zelo amerjena. Prilegal bi se ji na vsak način mladostna maska. Z veseljem konstantno razvijajoč raznih znan in neznan glasov dočin bil predvsem vsekrak napravil globokeši utis. Dvočak pa je velikan, ki je zgrabil takoj s prvim takton in ne izpušča do vsega instrumenta v orkestru enakovreden, konča absorbujoč vse, kar pride za njim. Opozoriti bi hotel godbenike na to, da je pa naj si bi tudi druga vijoljana, ali karkoli. V orkestrih pa običajno slišiš le skrajne meje, dočim so ravno notranji glasovi potrebitni, da mu dade točnost, polnoto. Prve vijoline se dostikrat na račun drugih prešerni razprostro, te pa se skromno skrivajo in že vsled enakobarvnosti s prvimi vijolinami ne pride do veljave, čeudič jim je komponist prisodil semtermat vodilne misli. To pa naj ne velja samo za Cerinov orkester, temveč tudi za g. Kattnerjevo, ki je zato opažen isto omaloževanje nekaterih instrumentov. G. dr. Cerin dirigira klasično mimo, vpoštevajoč velike vzorce, ne poskuša vratolomnih eksperimentov, ki dostikrat najboljši skladbo privede tik do pogube. Predvsem pa se čudimo njegovi vztrajnosti in spoznanju, da za njega ni glasba navzveča trudopelnemu dolgoletnemu delu rokodelstva ampak še vedno najlepša umetnost.

= Glasbeni vlogi. Njen ljubomorni možiček g. Podreberšek je bil popolnoma na mestu. Omeniti je še vlogo Justareta in treba je priznati, da se je g. Skerlj potrudil, da je pripeljal svojega prijatelja Blanchona v ljubomornost.

Glasbeni vestnik.

= I. (X.) simfončni koncert Muzike Dravske div. oblasti. Kaj bi mi počeli z abonma-koncerti ako bi se oni vršili, kakor drugod, vsak teden po enkrat, ko ne moremo, ali bolje, ko se nam ne zljubi napolnilni dvorani Uniona, ki je v razmerju s številom ljubljanskega prebivalstva vendar dovolj majhn? Misel torej na take redne koncerte je drzna. Vsaj v doglednem času, dokler niso tarejo grde vsakdanje skrb, ni misli, da bi se takih koncertov izplačali, ker ob koncu koncer je vendar to glavna stvar. Noben glasbenik, t. j. človek, ki živi od glasbe, ne bo s praznim želodem gadel v zavabu v prosti in navdušenja za lepo stvar sidim poslušalcem. V pouk nam bodi današnji cerinov simfončni večer. Ves Cerinov trad, ves trad njegovih podrebeljnikov je bil plačan z medlim, hladnim, redkim ploskanjem, z zabivanjem maleščin, vpletanjem v obrazcev, da preiskujejo njihovo poslušalcev. Res! Ljubljanje skrb, ki so pristaši ali kandidati Jugoslovenske zajednice in ki so to častno in jasno dokumentirali posebno na shodu trgovcev in obrtnikov, ki se je vršil pred 10 dnevi v Kazini. Imamo za to našo konstatacijo konkretno dokaze. Pravijo, da je bil ukaz za te sekature iz

Dnevne vesti.

V Lubljani, dne 21. novembra 1922.

Izjava. Uredništvo »Jutre« me prestopira, kako je tolmačiti mojo trditev, da je romalo 1.300.000 K v »Jutrov« uredništvo. Drzen je ta apel na mojo lojalnost s strani, ki te lastnosti ne pozna, ki doslej ni še popravila niti en izmed mnogih mojo osebo tičočih neresničnih trditev in potreb. Drzen tembolj, ker takoj v naslednjem članku zaresi višek neljalnosti, da ne rabim pravega izraza, ko me spravlja v zvezo s »Kamenarovičavo afero«, češ da sem bil o tej aferi natančno poučen ter na tej pridno sodeloval, še predno je izbruhnila v »Slov. Narodu«. To trditev bo »Jutre« imelo priliko dokazati pred sodiščem. Mnogo toži bi že bil lahko vložil proti »Jutru«, vlagati bi jih moral zaradi njegovih nizkotnih napadov na mojo osebo dan za dnem. Toda oprijel sem se devize: »quoties cum stercore certor, aut vincor, aut vincer, semper ego maculor.« Sedaj hočem postaviti eksperiment. Na »Jutrov« apel čisto na kratko to-le: v svojem govoru sem izrecno naglašal, da gospodje od Jadranke banke prejetega denarja niso uporabljali v svoje osebne namene, pač pa v politične svrhe njihove klike. Tej pošteli svrhi služi od vsega početka »Jutre«, kojega uredništvo tvori jedro klike. G. dr. Puc je na nekem sestanku javno in neženirano priznal, da je »Jutre« iz navedenega fonda prejelo 300.000 dinarjev. Kaj drugega tudi iz nisem trdil. Kako pa so pri »Jutru« uporabili to podporo, me ne zanima; ali so jo izdali za kak tiskarski stroj, ali za papir, ali za plače urednikom, to je postranska stvar. Smisel mojih besedi, ki zanjejamčim in ki jih ne izpregovorim, če jih ne morem tudi dokazati, je razviden iz vsega mojega govora. Ne bilo bi treba še kakega posebnega tolmačenja zanje. Le da počakam gospodi, kako jaz razumem lojalnost, sem se odločil za ta odgovor. D. Ravnihar.

V priznanje zaslug, ki si jih je pridobil glede uspešnega in točnega funkcioniranja prometne službe ob pričakovanju letosnjih sokolskih in drugih prireditvev, je odlikovan višji nadzornik Juž. železnice in načelnik postaje na glavnem kolodvoru g. Ludvik z redom Sv. Save IV. razreda. Ako si je kdo zasluzil odlikovanje, si je to zasluzil govor g. višji inšpektor Ludvik, ki je zlasti ob Sokolskem zletu storil vse, da se je železniški promet vrnil točno in brezhibno.

Na naslov ravnateljstva južne železnice. Iz uradniških krogov nam pišejo: Vprašamo sl. ravnateljstvo, ako imajo razni gospodje, kakor n. pr. g. Gr. med uradnimi urami toliko razpoložljivega časa, da lahko nabirajo po pisarnah podpise za brezpomembni Klub JDS železničarjev?

Jugoslovensko društvo za proučevanje angleškega jezika je priredilo v soboto zvečer v verandini hotela Union Čajanko (at home), ki je nad pričakovanje dobro uspela. Lepo število došlih dam in gospodov dokazuje, da je zanimanje za angleški jezik v Ljubljani znatno. Na čajanko so prišli tudi angleški konzul McLean s soprogom in ameriški konzul Mc Gurk iz Zagreba. Razvila se je hitro neprisiljena, domača zabava, h kateri so prispevali z resnimi in humorističnimi predavanji oziroma s petjem zlasti angleški konzul McLean in požrtvovalna gospa Copeland, ki je sploh duša tega društva. Da se je mladina v poznejših urah tudi nekoliko zasukala, je, rekel bi, samo po sebi umenvno. Želeti je le, da bi se take družabne prireditve, ki so bile do sedaj tu skoraj nepozname, stalno udomačile.

Za stalno upokojitev je prosila začvoditeljica I. dekliske ljudske šole pri Sv. Jakobu Avgusta Mattanovač, odnosno za bolniški dopust, dokler ne bo njeni prošnji rešena.

Nevarno obolel je profesor na drž. realni gimnaziji g. I. Silić. Prepeljali so ga preteklo nedeljo zjutraj na opazovalni oddelku tukajšnje lavne bolnice.

Smrt dunajskega znanstvenika. Duhaj 20. novembra. Včeraj je umrl tu v 75. letu starosti psihiatr dvorni svetnik profesor Heinrich Obersteiner.

Potovanje Einstein. London, 20. novembra. Po poročilu »Timesa« iz Kobe je prispel tja iz Šanhaja profesor Einstein. Večina množica naroda mu je pribredila navdušen sprejem. Profesor Einstein se je napovedal naravnost v Tokio.

V varstvo planinskih cvetlic. V uradnem listu z dne 8. nov. pod štev. 377 je priobčen zakon, ki končno urejuje varstvo redkih živali in rastlin, in sicer samo za Slovenijo. Ta zakon je za Slovenijo kot turistovsko dejelo velike važnosti ter bo, kakor upamo, napravil konec vandalizmu, ki ga je vsak fineš čeče planinec žalibog opažal in obsojeval. Znano je, da se različni turisti ne zadovoljijo s tem, da utrgajo in vzamejo za spomin na lepo planinsko turo s seboj kako ovčnico, murko, kak jeglič ali pa Blagajev volčin, ampak da smo jih opazili, kako so se vračali s planinskih izletov kar s celimi venci in košarami izrujanjih redkih planinskih cvetlic. Za ta-

ke vandale doloka sedaj zakon občutne kazni. A zakon gre še dalje: prepoveduje nameč sploh trgati, prodajati ali pa ponujati v nakup vrsto 21 redkih cvetlic, med katerimi imenujemo le sledeče: košutnik ali rumeni svišč, strupeño zlatico, murko, lepi čevelic, Blagajev volčin (Daphne Blagayana), kranjski jeglič, lepi jeglič ali avrikeli, Cojzovo vijolico, rogato vijolico in planiko (ocnico pečino). Trgovska izkorisčanje alpske flore je sploh prepovedano. Župani in orožništvo, vsi javni nadzorstveni organi, gozdno, lovsko in poljsko-varstveno osobje in tržna policija so zavezani, da nadzirajo izvrševanje tega zakona in da ovajajo prestope okrajnemu glavarstvu odnosno policiji. Prestopki zakona se kaznujejo z denarno globo od 20 do 4000 K ali z zaporom do 14 dni. Ob obtožilih primerih se sme poleg denarne kazni naložiti še zapor. Razen tega se pa izreče zaplemba vseh rastlin, ki so se zoper prepoved dobole v posetvu dotičnega ali pa ponujale v nakup, brez ozira na to, ali so ti predmeti last obsojenčeva ali ne. Pozdravljamo ta zakon z zadoščenjem in pozarjam na njega vse prave planince, da tudi po svojih močeh pomagajo zakonu do veljave. Le na ta način bo mogoče obnoviti naše prelephe alpske cvetlice univerziteta.

V Loškem potoku je razpisana v stalno nameščenje služba učitelja. Termine do 28. t. m. Hrana in stanovanje sta učitelju zagotovljena.

Praktični tečaji češkega jezika se vršijo vsak četrtek, in sicer: kurz za naprednejšo od 5-6, kurz za začetnike od 6-7 zvezcer. Poučevalo se bo v risalnici drž. reakele v Vegovi ulici, vhod skozi dvorišče. — Vpisovanje še traja.

Zdravstveno staženje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 12. do 18. novembra izkazuje tole statistiko: umrlo je 21 oseb, 15 moškega in 6 ženskega spola, med umrlimi so 4 tujci. Smrtni vzroki: jetka 5, pljučnica 1, možganska kap 1, srčna hiba 1, rak 10, smrtna poškodba 1. Med tem časom se je rodilo 25 otrok (1 mitrovček), 12 moškega in 13 ženskega spola. Naznanjene natežljive bolezni: 2 slučajev davice.

Kaj prorokuje star kmetje o letošnjem zimlju? Takole pravijo: »Kakor so se šibile letos veje na drevo v vsledu sadja, tako se bodo šibile to zimo pod težo snega.« — Optimisti pa trde, da bomo imeli »še šest tednov suho zimo pa mraze, kar bi bilo še najboljše.«

Smrtna nesreča. Sin vdove Puiko v Sv. Lovrencu nad Dravo je peljal težak s kostanjevimi hlodji obloženo voz v tovarno za čreslo v Majšperg. V Podložah je radi hudega klanca skočil z voza in padel pri tem tako nesrečno, da le prišel z glavo pod voz in mu je kolo glavo zdrobilo. Bil je na mestu mrtve.

Ce je dekle vmes. V Vršecu na Prekmurščini, sta brata Lajoš in Ivan Nagy napadla zvečer se domov vrahajoče Mihaela Tota, Josipa Mičeka in Mihaela Barša. Tota sta napravo obdelovala s palico, nakar sta mu z nožem odrezala nos. Baršu sta skoraj razbil celo glavo, tretji Mičak pa jima je ušel in tekel po policijo. Vzrok napada je bila neka punca. Oba nočna junaka sta bila arietirana.

Nesreča z avtomobilom. Ko se je šefer Avgust Repa vrnil s praznim tovornim avtomobilom z Ptujске gore, se je avto pri Mašpergu nenadoma prevrnil in padel v globokočino. Repa se je pri tem težko poškodoval, vendar je upanje, da bo okreval.

Poziv. Neko poletno nedeljo 1919 ali 1920 je bila v kopališču v Koleziji ukrarena nekemu kupalcu menda srebrna ura z usnjatim priveskom in črna listnica s približno 800 K denarja, drugemu pa istega dne rumeno-rjavkaste hlače. — Koncem julija 1922, menda neko nedeljo, je bila na Tomačevem ukrarena nekemu kupalcu rjava listnica s 6 bankovci po 100 Din. nekaj drobišč in listin. — Ob prilikih sokolskega zleta bil v bližini elektrarne izgubljen zelen površnik. Površnik in listnica sta pri sodišču. — Oškodovanci naj se zglaže pri ljubljanskem sodišču sčas. St. 95.

Ljubljeli ptičev. V mestnem logu ga je zasačil stražnik ravno, ko je zaviljal vrat ptiču. »Hm, kaj pa delate tu?« »Gspud, štiglice lovim.« »A tak! Ali imate dovoljenje?« »Nak gspud, potenta pa nimam.« Tako sta se prijazno razgovarjala Ivan Filipič z Opferske ceste in neki stražnik. Filipič je nameč izreden priatelj ptičev in ker ga petje ptičev tudi izredno veseli, (še boli pa menda kupčija z njimi). Jim je nastavil v Mestnem logu nič manj kot 180 limanic. Ko ga je stražnik pri plodnosnem delu zatolil je imel v gajbici že okoli šest ličkov, 6 Ščinkovcem pa je zadrgnil vrat. Povedal je policiju, da se iz »štev dela dobra rižota.«

Preprečen cesitni rop. Zeleznicija Antonia Korena sta na Zaloški cesti 15. t. m. zvečer ustavila dva mlada potepuhna in ga vpravšala, koliko je ura. Ko je Koren potegnil uro iz žepa, je eden omenjenih potepuhov pograbil za verižlico in mu jo skafal odtrgat, kar se mu pa ni posreč. Oba sta nato pogebnili čez zaloški most proti Kodeljevemu.

Žepari na železnic. Marija Dečkavč iz Ljubljane je bila med vožnjo Maribor-Ljubljana 15. t. m. ukraadena ročna torba, v kateri se je nahajal 27.000 krov vreden brillantni prstan in 8800 krov denarja. O drznejem žeparju ni nobenega sledu.

Vlom v Laškem. Dne 17. t. m. po noči je bilo vlomljeno v trgovino Častil Frana v Laškem. Tatovi so odnesli bogat pien. Ukraden je bilo za 47.000 krov in fakturnega in špecerijskega blaga ter 30.000 krov denarja. Vlomilci so izginili brez sledu.

Preparat proti kotovcu. Inspekcija dela za nadzorništvo parni kotelj v Sloveniji preizkuša komisijo novo sredstvo proti kotovcu ter so si dosegla končnih rezultativ, iz katerih bi sledilo, da odgovarja omenjeno sredstvo (Sand-Banum) vsem navedbam notic z dne 19. m. Dosedanje preizkušanje počelo je vsem povoljno in bo gornji način o tem predmetu, ki je za vse lastnike parni kotolj tako eminentne važnosti pozneje preročal.

Pravljno sestavljeni čajni mešanica da veliko močneši in žahneši okus in aromo, kakor enovrsten čaj. Zahajevanje vseled tega samo čajne mešanice v zavitkih znamke »Buddha«, ki so priznano najboljše in strokovnjaško preiskušene. Zahajevanje navodila!

Sokolstvo.

Sokol I. Bratje! Sestre! Nemila smrt ne priznana našim vrstam. Premulin je mestni računski nadrevident naš dragi brat Richard Svetič, naš član in bivši odbornik. Dolžnost naša je, da dostojno počastimo poslednjo pot tega v mirnega narodnega delavca. Njegov pogreb se vrši v sredini ob 4. popoldne. Vabilo vas, bratje, da se v kroju udeležite pogreba polnoštevilno. Pol ure prej se zbiramo na Taboru.

Sokolsko društvo na Viču se je v dramatičnem oziru visoko povspelo. Znalo si je pridobiti člana kr. narodnega gledišča g. Emil Krajač, ki nam je nudil z dvema endejankama (R. Bracco: Don Pietro Caruso in P. Czinner: Masko satana) užitek v umetniškem oziru — a obenem je vplival dobrodojno na naše režiserje, da si bodo sčasoma pritošili poslušati v pogled pri svojem poslu. Igralo se je povsem zadovoljivo. G. Kralj kot don Pietro je bil brezhiben, a naravnost frapiral je kot gledališčni ravnatelj v »Maski satana«. Drugi vlogi so to pot mogoče še načoli pristojale v okvir vprzorejnih endejank. G. Mesec je bil kot dramaturg mestoma pretih in premalo živahen. Gospodčina Štajerjeva je to pot napravila največ, odkar le aktivna na našem odrusu. Kot Neapolitanka Margherita pa je bila vendar boljša, nego vlogi igralke Ljubije, ki je bila nekoliko manj umiliva v gestah. G. Leskovcu, ki je bil to pot dober, manjkajo še pravilne kretnje, prepogosto so mu nameče roke odveč. Barva njegovega glasu ima preveč monotonosti. Vič se ji v vsakem oziru g. Cirkvenič, ki je starega barona dokaj pogodil, le v kreativnih je malce pretiraval. V karakterni vlogi starca obeta na vsak način nekaj. V celotnem oziru nismo dosegali še videli tako skrbno načinjevale predstave, kar ga gre odkritočrna zahvala g. Kralju, katerega bi prosili, da bi nas še kedaj tako prijetno presenetil.

DRUŠTVENE VESTI.

Predavanje o pesniku Al. Gradniku. Prosvetno društvo »Soča« naših Primorcev je imelo v soboto v soboto dne 18. t. m. v salonu »Pri levu« enega svojih najlepših uspešnih večerov. Proslavili smo enega najboljših naših primorskih pescev Alojzija Gradnika. Veliki novi salon je bil poln prav izbranega občinstva iz vrst naše intelligence od prvega zastopnika našega modernega pesništva do gojenke naših ženskih zavodov, od vseučiliškega profesorja do študenta srednje šole. O pesniku Gradniku je govoril g. nadzornik Jos. Wesseler. Podal nam je v globoko občutenosti, že vodil pesnikovim izvajanjem z napeto pozornostjo, je gledalo podobno pesniškovo notranjosti, iz katere so vsklili njegovu čudovitno lepi verzi, polni lirske nežnosti in miline, še večkrat pa prekipavajoči moškega, odločnokrepkega nazirajoči z težo 120 kg ocarinijo z 250 din. od komada, s težo pod 120 do 60 kg ne izvozi prepove. Temu predlogu poljedelskega ministra je ugovarjal minister za socialno politiko dr. Žerjav, navajajoč, da mora vlada upoštevati interese celokupnosti in ne morebiti posamnikov.

Do definitivnih sklepov glede izvozne carine ni prišlo. Ministrski svet je o tem predlogu razpravljal. Minister Pucelj je zahteval z vso odločnostjo o najavljivo izvozno carino na svinje. Državni podstojnik ministra finančnega dr. Popovič Svitoslav je predložil daljše poročilo o izvozu svinji in svinjskega mesa in masti. Predlagal je končno ministrskemu svetu, da prenove izvoz svinji težkih do 120 kg. Za svinje preko teže je dovoljen izvoz, a carina naj se dočopi na 800 dinarjev od komada. Za slame svinje se lahko izvajajo za polovično carino. Mesni izdelki in mesi naj bi carine prešli. Za mast naj se dočopi carina 7.50 dinarjev za kilogram.

Ministrski svet je o tem predlogu razpravljal. Minister Pucelj je zahteval z vso odločnostjo o najavljivo izvozne carine na svinje. Ta spor je dovoljen izvoz, a carina naj se dočopi na 800 dinarjev od komada. Za slame svinje se lahko izvajajo za polovično carino. Mesni izdelki in mesi naj bi carine prešli. Za mast naj se dočopi carina 7.50 dinarjev za kilogram.

Do definitivnih sklepov glede izvozne carine ni prišlo. Ministrski svet je odredil, da se zberejo statistični podatki o izvozu svinji in o kalkulaciji domačih in svetovnih cen.

Spor med ministrom Puceljem in dr. Žerjavom.

Beograd. 21. novembra. (Izv.) Radi izvoza svinji je prišlo že v ministrskem ekonomsko-financijskem odboru do ostrega spor med poljedelskim ministrom Puceljem in ministrom za socijalno politiko dr. Žerjavom. Diference med obema ministromi je povzročilo vprašanje izvozne carine na svinje. Ta spor se je včeraj na seji ministrskoga sveta še poostril. Ta poostrial bo imela za posledico, da odstopi eden ministrov. Demokratični listi danes javljajo, da mora odstopiti poljedelski minister Ivan Pucelj.

Beograd. 21. novembra. K sporu med poljedelskim ministrom in ministrom za socijalno politiko poroča »Novi List«, da odstopi in verjetno Ivan Pucelj, ker je baje v klubu SKS nastalo proti njemu nezadovoljstvo. List imenuje za njegovega naslednika načelnika SKS kluba posl. R. Šarija, ki uživa v političnih krogih splošne simpatije. (Informirali smo se na merodajnem mestu in izvedeli, da je vest o nezadovoljstvu v klubu SKS proti ministru Pucelju gladko izmišljena.) takisto tudi vest o negativni demisiji. »Novi List« je organ Pribičevi-Žerjavove skupine.

Mirna solidna stranka

brez otrok isče stanovanje (2 sobi in kuhinja) za mesec marec, najaje v novi hiši. Lahko tudi na periferiji mesta. — Plača dobro. Ponudbe pod Stanovanje 10027* na upravo Slov. Naroda. 10027

Išče se oseba

ki bi bila pri volji posoditi na 8000 K investijskega posojila sveto 6330 K proti odstavljivi posojenega kapitala z delom. Ponudbe pod Osamljen 10011, na upravo Slov. Naroda. 10011

Parcela

bližu južnega kolodvora na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 10037

Absolvent

trgovske visoke šole, več hrvatske, ital., ogrščine, nemščine in deloma tudi angleščine, isče primerne službe. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe pod Slovensc z Reke 9922* na upravo Slov. Naroda. 9922

Soliden trgovec

posrtnik, želi manufakturno blago v komisijo. Ponudbe pod Komisija 100 8* na upravo Slov. Naroda. 10028

Proda se

dobro ohranjen Mayerjev "Leksikon" iz leta 1897. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 10035

Primerne službe

isče inteligenten, zdrav, krepak, vsestransko porabljiv 18letni mladenič. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 10034

Soba.

Vljiči oficir isče mebljano sobo s posebnim vhodom za takoj. Ponudbe pod Nujo 10033* na upravo Slovenskega Naroda.

Priporoča se

Jvan Magdič

krojač

Ljubljana, Gledališka ulica 7.

Več brivski in lusuljarski pomočnik

isče mesta v prvorazrednem salonu. Govori hrvaški, nemški in francoski. Ponudbe pod Ljubljana 10032* na upr. Slov. Naroda.

10032

Jabolka

obrana, več tisoč kg na prodaj. Naslov v upravi Slov. Naroda. 10040

8000 kron nagrade

doblj. kdor preskrbi ali odda v mestu v noči hš ali vili stanovanje, obstoječe najmanj s 3 sobami in drugimi pritlikinami. Ponudbe pod Stanovanje 8000 kron nagrade na upravo St. Nar. 10031

10031

10.000 K nagrade

dam onemu, ki mi izsledi tatu, kateri je vdrl v mojo blagajno in mi ukradet 30.000 K v gotovini, zlatino in druge dragocenosti. Odnesel je tudi zavarovalne police: Dunave, Slavije in Vojvodine zavarovalnice. — Ivana Goš, posestnica v Ljubljani, Gospodarska cesta 14. 10038

10038

Uradnik

24 let star, Čehoslovak, govori perfektno nemški in češki, s bohovatski deloma, več nemške stenografske in strojepisje, pripravljen za potovanja, sedaj v neodgovarjanju službi, želi z 1. 1923 službo premeniti. Ponudbe pod D'urerde Stellung na anonočno eksped. Schmolka, Novi Sad, Futoška g. 2. 10041

10041

ORBIS D.D.

ZAGREB

Glavno zastopstvo in bogato skladišče
Tovarne žarnic d. d., Eindhoven, Holandija

PHILIPS

ARGENTA

Dobivajo se pri vseh instalaterjih
in strokovnih delavnicih

LASTNINA IN TISK »NARODNE TISKARNE«

LASTNINA IN TISK »NARODNE TISKARNE«